

Bedrijven-Informatienet

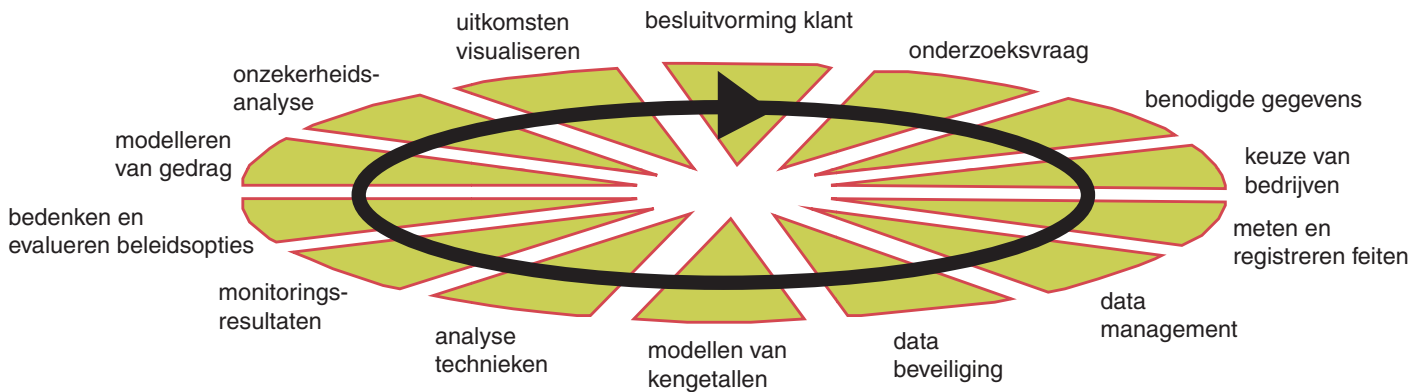
Gegevens over actuele thema's in de
land- en tuinbouw op bedrijfsniveau

LEI

WAGENINGEN UR

Elke dag worden allerlei beslissingen over agrarisch Nederland genomen of voorbereid. Voor het onderbouwen van zulke beslissingen is inzicht in de gevolgen voor individuele bedrijven noodzakelijk. Om die gevolgen goed in te schatten zijn gedetailleerde gegevens uit de praktijk cruciaal. Het Bedrijven-Informatienet land- en tuinbouw van het LEI is een belangrijke bron voor zulke praktijkgegevens. Op basis van beleidsvragen worden met de gegevens scenario's doorgerekend om de gevolgen van beleidsmaatregelen vast te stellen (zie figuur 1).

Figuur 1. Wijze waarop het Bedrijven-Informatienet bijdraagt aan besluitvorming

Representatief voor agrarische sector

Het Bedrijven-Informatienet is een panel van 1.500 land- en tuinbouwbedrijven. Door de opzet en de keuze van bedrijven representeert dit panel (bijna) de hele land- en tuinbouw. Alleen de heel kleine en de heel grote bedrijven zitten er niet in. De opgenomen bedrijven vertegenwoordigen bijna 95% van de totale agrarische productie.

Aansluiting bij actuele thema's

Eén van de belangrijkste doelen van het Bedrijven-Informatienet is het monitoren van de inkomens van de boeren en tuinders. Niet alleen de inkomsten uit het bedrijf worden verzameld, maar ook die van buiten het bedrijf (bijvoorbeeld echtgenote werkt als onderwijzeres). Waar mogelijk worden naast de inkomenscijfers ook gegevens verzameld rond actuele beleidsthema's. De samenstelling van deze gegevens kan in de loop der tijd veranderen. Er wordt nu informatie verzameld over de volgende actuele thema's:

Milieu:

Mineralenbalansen, energieverbruik per energiedrager (ook gebruik energiebesparende maatregelen en duurzame energie), bestrijdingsmiddelen, zware metalen, waterverbruik

Biologische landbouw:

Akkerbouw/opengrondsgroentebedrijven en melkveebedrijven

Natuur:

Details van beheerscontracten

Innovatie:

Innovaties in product, proces of organisatie en financiële omvang van innovaties

Diergezondheid/dierwelzijn/voedselveiligheid:

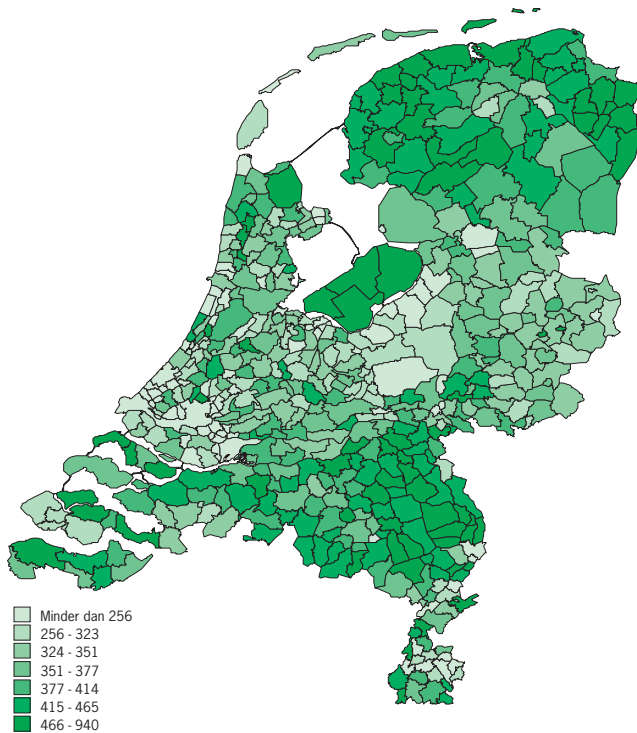
Alle individuele behandelingen en gebruik van diergeneesmiddelen. Aantal leveranciers van biggen per bedrijf

Multifunctionaliteit/Plattelandsontwikkeling:

Opbrengsten nevenactiviteiten (recreatie, huisverkoop, zorgboerderij)

Keten:

Kenmerken van de boeren die aan Campina leveren

Figuur 2. Gemiddelde omzet op melkveebedrijven per gemeente in duizenden euro's

Individuele beschikbaarheid

Doordat de bedrijven individueel in de database zijn opgenomen, kunnen ze op elke gewenste manier worden gegroepeerd. Hierdoor kunnen analyses voor specifieke groepen bedrijven worden uitgevoerd. De groepering kan bijvoorbeeld gebaseerd zijn op de volgende kenmerken:

- bedrijfstype (melkvee, glastuinbouw) of sector (alle bedrijven met varkens);
- omvang (meer dan 100 melkkoeien, minder dan 40 Nederlandse grootte-eenheden (nge));
- regio (provincie, noordelijk kleigebied, minder dan 10 km van grote stad);
- intensiteit (meer dan 2 grootvee-eenheden (GVE) per ha);
- verbreding (minimaal 25% van het inkomen uit nevenactiviteiten).

Ook zorgt deze individuele benadering ervoor dat niet alleen informatie over gemiddelden kan worden verkregen maar ook over verschillen tussen bedrijven. Juist deze verschillen zijn vaak belangrijk bij het bepalen van gevolgen van beleidsmaatregelen:

- Hoe presteren de 25% bedrijven met de hoogste inkomens ten opzichte van de 25% bedrijven met de laagste inkomens (en wat zijn de kenmerken van deze twee groepen bedrijven)?
- Hoeveel procent van de bedrijven kan aan de nieuwe mestwetgeving voldoen?
- Hoeveel procent van de bedrijven bevindt zich onder de armoedegrens?

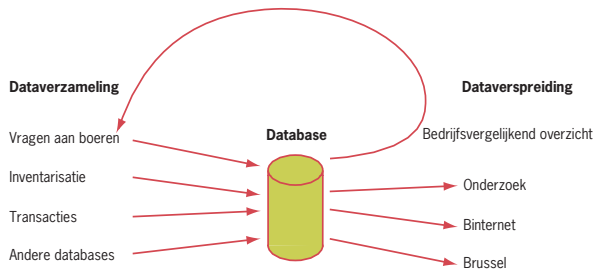
Zeer veel gedetailleerde gegevens per bedrijf

De basis voor de gegevensverzameling wordt gevormd door alle transacties (betalingen en ontvangsten) die op het bedrijf plaatsvinden (figuur 3). Al deze transacties worden stuk voor stuk vastgelegd en vervolgens gebruikt voor het bepalen van bijvoorbeeld het inkomen van het bedrijf. Door het detailniveau waarop de transactiegegevens beschikbaar zijn, bieden ze ook informatie over milieubelasting (aankoop energie, aankoop kunstmest) of diergezondheid (aangekochte diergeneesmiddelen en dierenartsbehandelingen).

Naast de transacties worden ook allerlei kenmerken van het bedrijf vastgelegd (hectares land, type stal, aanwezige machines) en worden vragen aan de boer gesteld (risicohouding, aantal uren zelf verrichte arbeid).

Breed gebruik van gegevens

Alle gegevens worden zo gedetailleerd mogelijk en interpretatievrij vastgelegd. Dit zorgt ervoor dat de basisgegevens voor een breed scala van toepassingen bruikbaar zijn. Zo wordt bijvoorbeeld een gegeven over de aankoop van een gewasbeschermingsmiddel op vele manieren gebruikt. In de eerste plaats als kostenpost voor het bepalen van het inkomen maar doordat de datum bekend is, geeft het ook informatie over het verloop van de kasstroom over het jaar. Aangezien de naam van de leverancier ook wordt vastgelegd, geeft het informatie over het aankoopkanaal. Doordat het bestrijdingsmiddel op individueel niveau wordt vastgelegd (er worden meer dan 2.000 officieel geregistreerde gewasbeschermingsmiddelen onderscheiden), kan een koppeling gemaakt worden met werkzame stof en milieubelasting.

Figuur 3. Datastream Informatienet

Dataverzameling

De gegevens worden door het LEI zelf verzameld. De boeren leveren hun gegevens op vrijwillige basis. Om de administratieve lasten zo laag mogelijk te houden proberen we onze gegevens zo veel mogelijk via bestaande databases te verzamelen. Zo ontvangen we bijvoorbeeld alle gegevens over betalingen elektronisch van de banken en de gegevens over (wijzigingen in) aantallen dieren via het Nederlands Rundvee Syndicaat (NRS) (natuurlijk na het verkrijgen van toestemming van de betreffende ondernemer). Op deze manier verlagen we de verzamelkosten en de kans op fouten. Het voorgaande wordt technisch mogelijk gemaakt door het gebruik van zeer geavanceerde IT.

Toepassing van gegevens

De verzamelde gegevens worden gebruikt voor wetenschappelijk en beleidsonderzoek van zowel het LEI als andere onderzoeksinstituten. De gegevens spelen hierdoor een belangrijke rol bij de besluitvorming van zowel bedrijven als overheden.

De deelnemende bedrijven ontvangen overzichten met daarop hun eigen resultaten en een vergelijking met de resultaten van soortgelijke bedrijven.

Een deel van de gegevens wordt geleverd aan de Europese Commissie in Brussel. De Europese Commissie verzamelt gegevens van alle EU-landen; de Nederlandse gegevens maken daar deel van uit. Deze complete

database staat weer ter beschikking van het LEI zodat vergelijkingen tussen landen kunnen worden gemaakt.

Raadplegen van gegevens

Een deel van de gegevens wordt gepubliceerd op het internet (www.lei.wur.nl > statistieken). Op deze site vindt u ook allerlei onderzoekspublicaties waarbij de gegevens uit het Informatienet zijn gebruikt.

Voor specifieke onderzoeksprojecten kan via het zogenaamde Microlab (contactpersoon Hans Vrolijk, hans.vrolijk@wur.nl) toegang worden verkregen tot de data die niet op het internet staan. Hierbij gelden wel een aantal voorwaarden die bedoeld zijn ter bescherming van de privacy. Gezien de complexiteit van de databases is het vaak handiger om een LEI-medewerker in te schakelen om de gegevens beschikbaar te krijgen. Hierbij worden alleen de kosten in rekening gebracht voor 'het uitdraaien' van de gegevens.

Het is ook mogelijk om nieuwe gegevens of nieuwe bedrijven in het Informatienet te laten opnemen. Hieraan zijn vaak wel kosten verbonden. De kosten van het vastleggen van nieuwe variabelen zijn vaak veel lager dan de kosten van het opnemen van extra bedrijven.

Het LEI is in Nederland het centrale instituut voor economisch en aanverwant maatschappijwetenschappelijk onderzoek op het gebied van voedsel en groene ruimte. Het levert expertise en informatie ter verbetering van de besluitvorming bij de overheid, bedrijven en economische en maatschappelijke organisaties. Het onderzoek bestrijkt de hele landbouw en agribusiness, waarvan de ontwikkeling sterk is verweven met veranderingen in de internationale omgeving. Het LEI vormt een onderdeel van Wageningen UR en heeft zijn hoofdvestiging in Den Haag.

Meer informatie

Achtergrondinformatie staat in het rapport Het Bedrijven-Informatienet van A tot Z die u kunt vinden op www.lei.wur.nl. Ook kunt u contact opnemen met Koen Boone, koen.boone@wur.nl, 070 - 3358 235.

LEI
Burgemeester Patijnlaan 19
Postbus 29703
2502 LS Den Haag
070 - 3358 330